

Espanja suunnittelee seksin ostajien sakottamista

Espanja on Euroopan suurimpia ihmiskaupan kohdemaita. Maan 300 000–500 000 prostituoidusta arviolta joka seitsemäs on ihmiskaupan uhri. Alalla 20 vuotta ollut Nereyda Lakulok ei häpeä ammattiaan. Alku oli vaikea, mutta rahaa on virrannut lähetettäväksi kotiin Ecuadoriin. **SANNI SAARINEN** TEKSTI JA KUVAT

Madridin kiireisimmällä keskustadulla naiset nojailevat seinään savuke huulillaan. Lyhyet shortsit ja avokaulaiset puserot paljastavat paljon talvellakin.

Yöllä autojen ikkunoihin ilmestyy mainoksia ”kuumista tytöistä”. Tienvarsien seksiklubien kyltit hehkuvat neonvaloissa.

Prostituutio näkyy Espanjassa. Sitä on enemmän kuin Euroopan unionin maissa keskimäärin.

–En häpeä ammattiani. Se on tuonut minulle elintaso, sanoo alalla 20 vuotta ollut **Nereyda Lakulok**.

Ei hän täysin tyytyväinen ole. Prostituoituidut työskentelevät laillisessa tyhjiössä ilman perusoikeuksia, ja asenteet halventavat. Lakulok toivoo alan laillistamista.

Laillistamispyrkimyksiä vastustetaan. Yhä useammat haluavat kitkeä koko alan Espanjasta. Myös hallitus näkee, että se mahdollistaa rehoittavan ihmiskaupan.

Espanjaan kaavillaan prostituution kriminalisoivaa lakia Ruotsin mallin mukaan, ja aikeena on sakottaa asiakasta. Monissa maakunnissa prostituutio kaduilla on jo kiellettyä.

ESPANJASSA ON arvioiden mukaan 300 000–500 000 prostituotua. YK:n huumeiden ja rikosten torjunnasta vastaavan toimiston ONODC:n mukaan heistä vähintään joka seitsemän on ihmiskaupan uhri. Ihmisoi-keusjärjestöt ja Espanjan hallitus arvelevat uhrilukua korkeammaksi.

–Ihmiskauppa on raakaa orjuutta ja tuotoisa bisnes. Se kasvaa koko ajan, sanoo **Rocío Mora Apramp-järjestöstä**.

Se on työskennellyt ihmiskaupan uhrien auttamiseksi 25 vuotta.

Ihmiskaupan reitit muuttuvat. Erot eri maiden lainsäädännöissä, lähtömaiden tilanne ja kohdemaiden kysyntä vaikuttavat niihin. Espanjaan päätty naisia eniten Romaniasta, Paraguayista ja Nigeriasta.

Enemmistö uhreista on alle 25-vuotiaita, ja alaikäisten määrä lisääntyy. Nuorimmat Espanjassa tunnistetuista uhreista ovat 14-vuotiaita tyttöjä. Alalla liikkuu päivittäin viisi miljoonaa euroa.

–**UHRIT OVAT** moninkertaisesti alistettuja. He ovat naisia, köyhiä ja kouluttautumattomia vailla mahdollisuuksia, Mora sanoo.

Heille on helppo uskotella valheellisia mielikuvia hyvästä elämästä Euroopassa. Perillä odottaa vaihtoehtottomuus laittomana ja kielitaidottomana siirtolaisena.

Osa eristetään yhteiskunnasta. Osa pako-

MIKÄ?

Ihmiskauppa ja prostituutio

● Ihmiskauppa on yksilön taloudellisessa hyväksikäyttötarkoituksessa tapahtuvaa värväystä, kuljettamista, kätkemistä tai vastaanottamista. Uhrin ihmisoikeuksia rikotaan törkeästi.

● Ihmiskauppa on maailman tuottoisimpia järjestäytyneen rikollisuuden muotoja.

● Länsi-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Lähi-itä ovat ihmiskaupan keskeisimpiä kohdemaita. Enemmistö uhreista on Saharan etelänpuoleisesta Afrikasta sekä Etelä- ja Itä-Aasiasta.

● Ihmiskaupan uhrien määrää ei tiedetä. Arviot liikkuvat 12–22 miljoonan uhrin välillä.

● Uhreista 53 prosenttia pakotetaan prostituutioon. Euroopan ihmiskaupasta 66 prosenttia liittyy seksityöhön. Pakotyö, elinkauppa ja lasten laitton myynti adoptioon ovat ihmiskaupan muotoja.

● Asenteet prostituution ja ihmiskaupan suhteista vaihtelevat. Osa näkee laillistetun prostituution estävän ihmiskauppaa. Osa taas näkee prostituution olemassaolon mahdollistavan ihmiskaupan.

● Kaikissa Euroopan maissa paritus on laitonta, mutta lait prostituutiosta ovat erilaisia. Hollannissa prostituutio on laillista. Ruotsissa se on kriminalisoitu palvelujen oston kautta.

Lähteet: UNODC: *Global Report on Trafficking in Persons 2014*, Eurostat: *Trafficking in Persons, 2013 edition*

tetaan työhön fyysisellä tai henkisellä väkivallalla. Keskuskadun naisistakin osa on ihmiskaupan uhreja. Kidutettu, huumattu tai peloteltu nainen ei pakene.

Maailman tärkein ihmiskaupan vastainen sopimus on YK:n Palermon sopimuksen lisäpöytäkirja.

Se ja Espanjan kansallinen ihmiskaupan vastainen strategia korostavat kansainvälisen yhteistyön, syyllisten tuomitsemisen ja uhrien tunnistamisen tärkeyttä ihmiskaupan vastaisessa työssä.

–Suojelun ja vaihtoehtojen tarjoaminen uhreille on tärkeää. Muuten he eivät tee yhteistyötä poliisin kanssa. Luottamuksen saavuttaminen ja henkinen toipuminen vievät vuosia, sanoo Mora.

IHMISKAUPPAA KÄYDÄÄN, koska naisille on kysyntää. Espanjalaisista miehistä reilu kolmannes on käyttänyt prostituoituja vähintään kerran elämässään. Myös seksiturismi kasvaa.

Espanjalaisten tietoisuus ihmiskaupasta on vasta heräämässä. Tietoisuuden edistämiseksi on tehty näkyviä kampanjoita. Silti alle 24-vuotiaista espanjalaisista 60 prosenttia uskoo prostituution olevan aina naisen oma valinta.

Osa feministeistä puolustaa naisten oikeutta käyttää kehoaan haluamallaan tavalla. Näitä asenteita edustavat etenkin muuttamat blogit pitävät tunnetut yläluokan prostituoituidut.

–Ihmiskauppa on alistamisen äärimmäinen muoto. Prostituutio perustuu aina naisen välineellistämiseksi eikä ole koskaan vapaaehtoista. Valta-asetelmat vaikuttavat, korostaa puolestaan Mora.

KEINAHTELEVIN ASKELIN kadulla kulkeva Nereyda Lakulok on toista mieltä. Hän ei koe olevansa uhri vaan käyttävänsä miehiä elantonsa ansaitakseen. Uravalinta oli oma.

Hän on kotoisin Ecuadorista keskiluokkaisesta perheestä. Kotimaassa hän piti kampaamoja ja baaria, mutta rahasta oli aina pulaa.

Naapuri kertoi Euroopan kukoistavasta prostituutiosta.

–Tiesin, mitä tulin tekemään mutten olosuhteita. Tein töitä kadulla alasti pakkasöinä. Aluksi olin katkera ja pidin naapurina valehtelijana, Lakulok sanoo.

Raha virtasi, ja se motivoi. Hyvänä viikonloppuna Lakulok ansaitsi 800 dollaria kotiin lähetettäväksi.

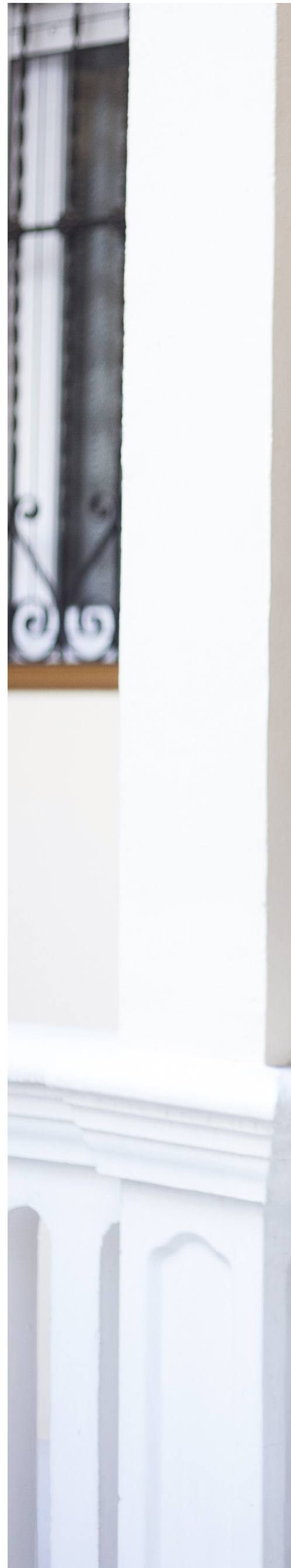
Nyt Lakulokin tyttäret ovat opiskelleet, ja hän itse omistaa useita asuntoja. Tulevaisuus on turvattu.

Suurin osa asiakkaista on tavallisia miehiä. Joku tulee nuoruuden kokemattomuuttaan, toinen vanhuuden yksinäisyyttään ja kolmas tahtoo toteuttaa fantasioitaan. Puolet asiakkaista on naimisissa.

LAMA on laskenut hintoja, ja huonona viikonloppuna Lakulokin ansiot jäävät 200 euroon. Työtä vaikeuttavat myös tiukentuneet asenteet.

Lakulokista kyse on tekopyhydestä: prostituutio halutaan siivota lainsäädännöllä näkymättömiin. Samalla prostituoitujen asema heikkenee. Laki kieltää parittamisen, mutta klubien ja bordellien omistajat vaativat osinkoja. Naisia palkataan ”tarjoilijoiksi”.

Lakulok korostaa ryhti ylväänä itsenäisyyttään: –Päätän itse missä, milloin ja ke- nen kanssa työskentelen.

NEREYDA LAKULOK on ansainnut elantonsa

”Tiesin, mitä tulin tekemään mutten olosuhteita. Tein töitä kadulla alasti pakkasoinä.”

NEREYDA LAKULOK

Laillistaminen voisi edistää oikeuksia

Huoneistossa käy kuhina. Naiset keskustelevat sohvilla, ja jotkut keräävät laukkuun ilmaisia kondomeja. Myös Nereyda Lakulok käy työmatkalla Hetaira-järjestön toimistolla.

Se on prostituoitujen kohtaamispaikka. Järjestö tarjoaa neuvoa juridiikkaan, terveyteen tai vaikka raskauteen liittyvissä asioissa. Ennen kaikkea se kamppailee alan laillistamiseksi.

– Seksityö on saatava työehtolainsäädännön piiriin. Nyt naisilla ei ole sosiaaliturvaa eikä mahdollisuuksia vaikuttaa hintoihin. Lisäksi työ on vaarallista, sanoo järjestön työntekijä **Elisa Arenas**.

Tutkimusten mukaan prostituoitujen riskitulla murhatuksi on moninkertainen muihin naisiin verrattuna. Väkivalta asiakkaiden ja jopa poliisin taholta on yleistä. Aids ja hiv sekä huumeriippuvuus ovat yleisempiä kuin muun väestön keskuudessa.

Hetaira korostaa prostituoituihin liitetyn huonon naisen stigman purkamisen tärkeyttä. Nyt häpeä tekee elämästä raskaan. Asema yhteiskunnan marginaalissa estää naisia turvautumasta virkavallan apuun ongelmatilanteissa.

NOIN 90 PROSENTTIA Espanjan prostituoituista on maahanmuuttajia, vaikka lama on tuonut espanjalaisiakin alalle. Moni päätyy alalle taloudellisessa ahdingossa tai muiden vaihtoehtojen puutteessa. Valtaosalla on kotimaassa perhe elätettävänä, ja moni haaveilee toisenlaisesta työstä.

Prostituution kriminalisointi ei silti ole ratkaisu: se ei poista alaa tai naisten vaihtoehtottomuutta. Arenas vertaa prostitutiota tekstiiliteollisuuteen.

– Sen piiriin mahtuu lapsityövoimaa ja epäeettisiä työoloja. Kukaan ei ehdota alan kieltämistä vaan valvonnan tiukentamista. Miksei prostituutioon suhtauduta samoin?

Järjestössä prostituution laillistamisen uskotaan olevan tehokkain ase myös ihmiskaupan vastaisessa työssä. Se toisi alan lain valvonnan piiriin ja vaatisi asiakkailta uudenlaista kunnioitusta.

Prostituoiduista se tekisi lain rajamailla olevien naisten sijasta työssä käyviä kansalaisia.

prostituoituna jo 20 vuotta. Prostituutio halutaan kriminalisoida Espanjassa: monet näkevät sen alustana ihmiskaupalle.